

часу була для Харківського краю. Просвітницьким закладом і до відкриття у Харкові університету почасти виконувала роль вищого навчального закладу».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Белашов В. І., Белінська Л. І., Близнюк А. М., Голубченко В. Ю. Сумщина в історії України: навч. посіб. Суми: МакДен, 2005. 496 с.
2. Близнюк А. М. Музей «Дзвони пам'яті»: путівник. Суми: Мрія, 2020. 16 с.
3. Близнюк А. , Десятниченко О. «Попівська академія» Олександра Паліцина. Краєзнавчі маршрути. Суми: ФОП Щербина І. В., 2013. 16 с.
4. Вертіль О. Просвітницька місія української національної духовності, яку заклав 230 років тому Олександр Паліцин, успішно продовжується. *Урядовий кур'єр*. №187, 30 серпня. Київ. 2022.
5. Десятниченко О. Паліцинськими стежками. Харків: Водний світ, 2018. 128 с.
6. Тесля М., Близнюк А. Паліцинська академія. Культурно-освітнє життя Сумщини. Суми: Собор, 2004. 234 с.

С. Б. Бортник

*Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича*

ІНТЕГРАЦІЯ КРАЇНОЗНАВСТВА ТА МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ У ФОРМУВАННІ ІНШОМОВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ В ПРОФЕСІЙНІЙ ОСВІТІ СПЕЦІАЛІСТІВ СФЕРИ ТУРИЗМУ

В роботі розглянуто питання фахової підготовки фахівців сфери туризму до іншомовного професійного спілкування. Проаналізовано важливість таких структурних компонентів, як міжкультурна комунікація та країнознавство, для майбутніх працівників туристської галузі.

Ключові слова: міжкультурна комунікація, країнознавство, лінгвокультурулогічні одиниці, іншомовна компетентність, фахівці туризму, професійна освіта.

The abstract deals with the issue of professional training of tourism sphere specialists in the foreign language profession-related communication. There have been analysed the significance of main structural components such as cross-cultural communication and country studies for potential tourist sphere employees.

Keywords: Cross-cultural communication, country studies, lingvo-cultural units, foreign language competency, tourism specialists, vocational education.

Освіта та професійна підготовка фахівців туристичної галузі вимагає інтегрованого набуття іншомовних комунікативних навичок як частини професійної компетентності та готовності до професійного спілкування в іншомовному середовищі. Важливою професійно-значущою характеристикою компетентного фахівця сфери туризму є комунікативна компетентність. Спілкування

іноземною мовою має свої особливості, оскільки фахівці повинні не тільки створювати психологічний комфорт в процесі комунікації, встановлювати міжособистісні та ділові контакти, коригувати стосунки із співрозмовником, але й добре усвідомлювати особливості іншомовного спілкування, ментальну своєрідність та норми мовленнєвого етикету носія мови.

Загальна спрямованість сучасного освітнього процесу на багатовекторність лінгвістичної освіти, лінгвістичну співпрацю та комунікацію, міждисциплінарну інтеграцію, разом з акцентом на міжкультурній комунікації допоможуть зруйнувати фальшиві культурні стереотипи та бар'єри, допоможуть студентам усвідомити себе частиною міжкультурної взаємодії, і звичайно ж, удосконалювати свій професійний рівень.

Міжкультурна комунікація як явище супроводжувала людство протягом усієї його історії (торгівля, шлюбні відносини, дипломатія, конфлікти та ін.) Але особливого значення це явище набуває в ХХ столітті, в умовах стрімкої глобалізації та інтенсивної міграції.

Міжкультурна комунікація є міждисциплінарною та вивчається в межах таких наук як культурологія, лінгвістика, етнологія, соціологія, психологія, антропологія, кібернетика, фольклористика.

Одним з основних завдань лінгводидактики є формування ефективної моделі викладання іноземної мови в умовах міжкультурної комунікації, оскільки кожне заняття з іноземної мови – це практична взаємодія з іншою культурою за допомогою її основного носія – мови. Навчання іноземної мови має проводитися поряд з набором соціокультурних норм для міжкультурного спілкування, а не просто набором граматичних та лексичних правил, починаючи з перших занять, поєднуючи ази граматики та лексики з основами фонових знань та культурних конотацій, властивих носіям мови. У другій половині минулого століття активно розвивається лінгвокраїнознавчий підхід у навчанні іноземних мов.

У лінгводидактиці з'явилися такі поняття, як крос-культурні дослідження дискурсу, крос-культурна прагматика, порівняльне країнознавство та лексикографія з країнознавства. Міжкультурна комунікація характеризує не тільки спілкування у сфері мистецтва, туризму, на повсякденному рівні, а, найголовніше, що і є метою навчання нефілологічних спеціальностей – комунікація на певному професійному рівні. Слід пам'ятати, що різні рівні мови, і відповідні їм одиниці, мають неоднаковий ступінь культурної насиченості та культурної обумовленості.

В лінгвістиці вивчається поняття культурно-історичного компонента значення слова. Слово не тільки означає предмет чи явище дійсності певного соціуму, а й створює певний фон, який асоціюється з цим словом, і семантика слова містить якийсь компонент,

який фіксує саме даний соціальний фон, у якому це слово існує.

Класифікація лінгвокультур може здійснюватися і за сферою їх функціонування. Відповідно до цього принципу вчені визначають дев'ять типів лінгвокультурологічних одиниць та явищ. Сюди входять і особливості мовленнєвої поведінки у стереотипних ситуаціях спілкування, сфера мовленнєвого етикету, і міфологізовані мовні одиниці, фразеологічний та пареміологічний фонд мови, метафори та образи мови, безеквівалентна лексика та лакуни (що особливо важливо в сфері туризму) тощо.

Викладання на географічному факультеті студентам спеціальностей «туризм», «менеджмент туристичної індустрії» дозволяє зробити висновки про серйозну та актуальну необхідність включення компонентів країнознавства та міжкультурної комунікації у структуру кожного заняття. Це також й робота з географічними реаліями, при цьому топоніми діляться на кілька підкласів: ойконіми, гідроніми, назви, що позначають особливості клімату, рельєфу, ландшафту тощо, назви компонентів флори та фауни.

Однією з основних тенденцій розвитку гуманітарних наук є інтеграція різних галузей знань і саме міждисциплінарний підхід сприяє формуванню необхідних навичок та вмінь майбутнього фахівця. Застосування особистісно-орієнтованого, міждисциплінарного та комунікативно-діяльнісного підходів викладання дає можливість розробити педагогічну систему (навчально-методичний комплекс) з відповідним змістовним наповненням його компонентів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Нідзельська Ю. М. Актуальні проблеми лінгвокультурології: навчально-методичний посібник. Житомир, 2014. С. 84.
2. Яшенкова О. В. Основи теорії мовної комунікації. К.: ВЦ «Академія», 2010. С. 312.
3. Guirdham M. Communicating across cultures. M. Guirdham. West Lafayette: Bloomsbury, 1999. P. 383.
4. Hammer M. R. Intercultural communication competence. M. R. Hammer, M. K. Asante, W. B. Gudykunst (eds.). Handbook of international and intercultural communication. London: Sage Publications, 1989. P. 247–260.
5. Holliday A. Intercultural Communication. An Advanced Resource Book. A. Holliday, M. Hyde, J. Kullman. London: Taylor & Francis Group, 2004. 233 p.
6. Kaikkonen P. Intercultural learning through foreign language education. P. Kaikkonen. Experiential Learning in Foreign Language Education; Candin C. N. (ed.). London; New York, etc.: Longman, 2001. P. 61–105.